

Rozvojové dobrovoľníctvo v Srbsku

Pomáhame ľuďom, meníme životy.
Slúžime, aby každý mohol dôstojne žiť.

Vďaka spolupráci v medzinárodnej sieti pôsobí ADRA v 118 krajinách sveta.

ADRA Slovensko pomáha predovšetkým v sektoroch:
HUMANITÁRNE KRÍZY, ZDRAVIE, VZDELÁVANIE, OBŽIVA

Autor: Dominique Michele Burchel

© 2022 ADRA Slovensko. Všetky práva vyhradené.

© Photos: Dominique Michele Burchel, ADRA Srbsko

ADRA Slovensko nenesie nijakú
zodpovednosť za dôsledky použitia týchto informácií na iný
účel alebo v iných súvislostiach.

<https://www.adra.sk/>

Dominique Michele Burchel
SlovakAid dobrovolníčka v Srbsku
September 2021 - Marec 2022

Stráviť šesť mesiacov v krajine nie je dosť na to, aby ju človek spoznal, no stačí na to, aby sa o nej niečo naučil a vytvoril si dojmy. Srbsko je krásna krajina s dobrosrdečnými ľuďmi, výborným jedlom a skvelou hudbou.

Okrem toho tu však panuje aj veľká nerovnosť. Rozdiel medzi bohatými a chudobnými je tu ľahko spozorovateľný a na prahu chudoby tu žije veľký počet ľudí. Ja som prichádzala do kontaktu najmä s deťmi z rómskych komunít a ľuďmi bez domova, pri ktorých je tento rozdiel markantnejší. Človek si to dokáže všimnúť už aj pri polhodinovej prechádzke mestom.

Keď sa o Rómoch vraví, že sú najdiskriminovanejšou menšinou v Európe, nie je to zveličovanie. Podobne ako na Slovensku aj v Srbsku veľa Rómov žije v podmienkach neporovnateľných s podmienkami, v ktorých žije väčšina obyvateľstva. Viac ako polovica rómskej populácie žije v subštandardných osadách, v ktorých nemajú pripojenie na kanalizáciu, často ani elektrinu a v niektorých prípadoch ani len pitnú vodu. V konečnom dôsledku nie je prekvapivé, že väčšina Rómov patrí medzi najchudobnejších 40% obyvateľov Srbska. Žijú v cykle chudoby, z ktorej sa podarí vymaniť iba málokomu.

Zlé životné podmienky sa odzrkadľujú aj na vzdelanostnej úrovni rómskeho obyvateľstva. Okolo 33% z nich do školy nikdy nechodilo. Z tých, ktorí školu navštevovali, dokončilo základnú školu len 64% a len mizivých 22% nastúpi aj na strednú školu. Iba 1% z nich pokračuje na vysokej škole. Pri dievčatách sú tieto čísla ešte horšie. Iba 15% dievčat pokračuje v stredoškolskom vzdelávaní, v porovnaní s 28% chlapcov. Na základe uvedených čísel nie je prekvapivé, že 19% Rómov je negramotných a až 70% je funkčne negramotných.

Podobne ako u nás sa mnohým deťom v škole veľmi nedarí, lebo srbčina nie je ich primárnym jazykom. V ich domácnostiach sa hovorí po rómsky alebo po albánsky. Mnoho rómskych rodín sa taktiež sťahuje do zahraničia, a to najmä do Nemecka, kde žiadajú o azyl. Ten im býva udelený iba zriedka, a tak sa po nejakej dobe vracajú naspäť do Srbska. Počas pobytu v zahraničí sú ich deti oficiálne zapísané v škole, no tú buď nenavštevujú, alebo aj keď navštevujú, bez patričnej dokumentácie im štúdium uznané byť nemôže. To znamená, že sa niekedy aj po niekoľkých rokoch vrátia do Srbska a musia začať od prvého ročníka, aj keď vekom by už mali byť v tretej triede.

Organizácia ADRA Srbsko, v ktorej som pôsobila ako SlovakAid dobrovoľníčka, sa vo svojom komunitnom centre venuje neformálnemu vzdelávaniu rómskych detí z dvoch osád v blízkosti Belehradu. Chodili sme ich dodávkou vyzdvihnúť priamo do osady a každý deň sa v centre vystriedajú dve skupiny. Pozornosť sa venuje najmä deťom vo veku 13-15 rokov, no občas príde aj skupinka s menšími deťmi. Momentálne sa kladie dôraz predovšetkým na prípravu detí na ich záverečné skúšky a úspešné ukončenie ZŠ. Čítanie s porozumením je ďalšia dôležitá oblasť, ktorá si vyžaduje pozornosť. Keďže až 70% Rómov je funkčne negramotných, čítanie a práca s textom sú integrálnou časťou všetkých hodín.

Keď deti musia dochádzať do školy, neraz sa stáva, že ich nemá kto sprevádzať. Ich matky totiž zostávajú doma s mladšími deťmi. Rovnako, najmä dievčatá, veľakrát vymeškávajú vyučovanie, pretože dohliadajú na mladších súrodencov. Školská dochádzka dievčat, ich vzdelanostná úroveň a zamestnanosť je nižšia ako u chlapcov. Dievčatá sú často vydávané skôr ako dosiahnu dospelosť a taktiež sa neraz stávajú matkami už na základnej škole. Jedným z už ukončených projektov bola mobilná trieda, ktorá bola privezená priamo do osady a deti sa učili tam. Momentálne sa bude komunitné centrum sťahovať, a tak mobilná trieda znova aspoň na čas nájde svoje využitie.

Srbsko sa síce radí medzi nízkopríjmové krajiny, no v Belehrade to až tak poznať nie je. Samozrejme, nachádzajú sa tu miesta, ktoré by ste si v hlavnom meste ani nepredstavili. Uličky, v ktorých sú domčeky so sadrokartónovými stenami, deravými plotmi, cez ktoré vidíte na neporiadok v dvorčeku a štekajúce psy. Nie je sa však čomu čudovať. Tak ako všade vo svete, ceny všetkého tu rastú neúmerne platom a tak viac a viac ľudí je vytláčaných na pokraj chudoby. Ceny sú porovnateľné so Slovenskom, no platy nie. Na nasledujúcich fotkách som sa pokúsila zachytiť tento kontrast medzi novým a starým. Udržiavaným a schátraným. Moderným a zabudnutým.

7A36

27

OTKUP NEPOSREDAVNO
BELE TEHNIKE
DOLAZAK NA MESTU
ISPLATA ODMAH!!!

POSREDOVANJE U PROMETU IZ OBLASTI:
SIGURNOST
KAMPANJE ZA PROMET IZ OBLASTI
POSREDOVANJE U PROMETU IZ OBLASTI
POSREDOVANJE U PROMETU IZ OBLASTI

064 388 1 555

Potre
frize

Život v chudobe nie je ľahký a často sa na tých najzraniteľnejších zabúda. Avšak teší ma, že bežní ľudia sa k sebe nestavajú chrbtom, ale sú ochotní si navzájom vypomôcť. Okrem ADRA Srbsko v Belehrade pôsobí veľa rôznych neziskoviek a dobrovoľníckych spolkov, ktoré preberajú štafetu tam, kde záujem štátu končí. Z dlhodobého hľadiska to však nie je udržateľná cesta. Je potrebné si uvedomiť, že podpora a zlepšovanie životných podmienok najzraniteľnejších členov populácie bude mať napokon prospech pre nás všetkých. Čaká nás síce ešte dlhá cesta, no verím, že je dosiahnuteľná.

Vďaka finančnej podpore SlovakAid sa rozvojová dobrovoľníčka, Dominique Michele Burchel, zúčastnila 6-mesačného vyslania v Belehrade. Dobrovoľnícke vyslanie bolo sprostredkované organizáciou ADRA Slovensko a uskutočnené v ADRA Srbsko.

